

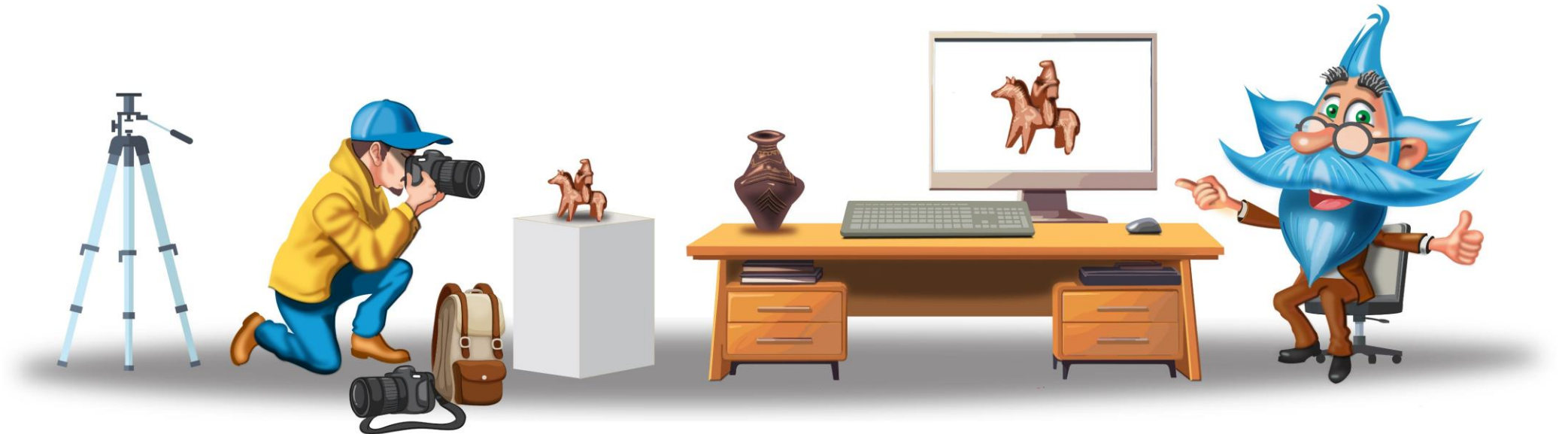
Grlom u digitalizaciju – iskustvo Povijesnog odjela Muzeja grada Karlovca

Sanda Kočevar

Muzeji grada Karlovca

sanda.kocevar@mgk.hr

- 2017. dobivena nacionalna sredstva za digitalizaciju fonda PHPD „Zora”
- kriterij za odabir građe: zahtjevi korisnika za poboljšanjem pristupa građi
- u pripremi korištene radne verzije Ministarstva kulture iz 2007. godine:
Smjernice za pripremu projekta digitalizacije (Priprema i planiranje projekta digitalizacije) s portala Hrvatska kulturna baština iz 2008.
<http://www.kultura.hr/Sudjelujte/Digitalizacija/Priprema-i-planiranje-projekta-digitalizacije>
- i *Smjernice za odabir građe za digitalizaciju, Formati datoteka za pohranu i korištenje*

Propisi i smjernice

Smjernice, upute, preporuke

Zakoni i pravilnici

Kodeks

- > [Etički kodeks, HNK ICOM, 2008.](#)

Upute

- > [E-postupak za ishođenje odobrenja za obavljanje uslužne djelatnosti u području kulture \(Osnivanje muzeja\), Ministarstvo kulture i medija RH](#)
- > [Osnivanje muzeja i galerija, Središnji državni portal](#)
- > [Upute Hrvatskog muzejskog vijeća za izradu muzeološke koncepcije stalnog postava, Ministarstvo kulture i medija RH](#)
- > [Uputa o reviziji muzejske građe, MDC \(pdf\)](#)
- > [Uputa o otpisu zbog uništenosti muzejske građe, MDC \(pdf\)](#)
- > [Priručnik za korištenje OREG-a, MDC \(pdf\)](#)

Preporuke

- > [Pravilnik o načinu stjecanja muzejske građe i dokumentacije koju muzej stječe za popunu svog fundusa, Arheološki muzej Zagreb](#)
- > [Pravilnik o načinu procjene građe koja čini fondus muzeja u svrhu inventarizacije ili koja je ponuđena muzeju za otkup, Arheološki muzej Zagreb](#)
- > [Preporuke o zaštiti i promicanju muzeja i zbirki, njihove raznolikosti i uloge u društvu, UNESCO](#)
- > [Preporuke za rad u muzeju, MDC](#)
- > [Preporuka za evidentiranje izrađenih procjena kulturnih dobara i umjetnina, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske](#)

Prijedlozi

- > [Prijedlog nacionalnog programa digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe., Ministarstvo kulture RH, 2006](#)
- > [Prijedlog upitnika za prikupljanje podataka o posjetima u muzejima](#)

Smjernice

- > [Smjernice za otpis arheološke građe, Radna grupa](#)
- > [Digitalizacija: Smjernice za pripremu projekta digitalizacije, Portal HKB](#)
- > [Digitalizacija: Smjernice za odabir i pripremu građe za snimanje \(radni nacrt\), Portal HKB](#)
- > [Digitalizacija: Smjernice za odabir formata datoteka za pohranu i korištenje \(radni nacrt\), Portal HKB](#)
- > [Digitalizacija: Model podataka HKB, Portal HKB](#)

Nacionalni projekt „Hrvatska kulturna baština“
Digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe

Prijedlog projekta

Rbr.	Vrsta i broj snimaka ¹	Format i količina ²	Količina zapisa ³	Jedinica opisa ⁴
------	-----------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-----------------------------

- 1 - Upišite vrstu sadržaja (tekst, slika, zvučni zapis, film itd.) i broj snimaka potreban da bi sadržaj nastao.
- 2 - Navedite format(e) i očekivani broj datoteka koje će biti isporučene (broj datoteka ne mora odgovarati broju snimaka).
- 3 - Navedite očekivanu ukupnu količinu (megabajta, gigabajta) elektroničkih zapisa koji će biti isporučeni.
- 4 - Upišite broj opisnih jedinica koji će biti isporučen. Iza broja u zagradi navedite elemente metapodataka.

Sadržaj

1. Svrha i ciljevi
 - 1.1. Analiza stanja
 - 1.2. Ciljevi
 - 1.3. Analiza zahtjeva
 - 1.4. Očekivani proizvodi i učinci
2. Značaj projekta
 - 2.1. Analiza potreba
 - 2.2. Dodana vrijednost
 - 2.3. Primjena i utjecaj
 - 2.4. Značaj za projekt „Hrvatska kulturna baština“
3. Građa i sadržaj
 - 3.1. Građa za digitalizaciju
 - 3.2. Priprema za snimanje
 - 3.3. Sadržaj
 - 3.4. Osiguranje kakvoće sadržaja
 - 3.5. Način korištenja sadržaja
 - 3.6. Korisnici
 - 3.7. Pohrana sadržaja
4. Plan projekta
 - 4.1. Uvod
 - 4.2. Pregled aktivnosti
 - 4.3. Opis aktivnosti
 - 4.4. Isporuke
 - 4.5. Praćenje uspješnosti
5. Organizacija i resursi
 - 5.1. Sudionici
 - 5.2. Upravljanje projektom
 - 5.3. Resursi
6. Financijski plan
 - 6.1. Pregled troškova
 - 6.2. Izvori
 - 6.3. Obrazloženje troškova
7. Ostale informacije

- muzejska zajednica nema nešto poput CSSU-a (Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara) – Modul VIII: Digitalizacija građe

- u sklopu e-kulture u studenom 2020. izašle i u srpnju 2023. ažurirane Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine
- *Prethodne provjere (str. 13) : „Pri izradi popisa prioriteta i izradi popisa građe važno je ispitati je li ona već digitalizirana (...)” !!!*
- **KAKO?**
- *Preporuka kod prijedloga kriterija za digitalizaciju muzejske građe (str. 18):*
 - *raznorodnost zbirki – veza među muzejima po vertikali i horizontali !!!*
 - *veza s arhivima i knjižnicama – međusobna kompatibilnost i interdisciplinarnost !!!*

- nužnost timskog rada u pripremi i provedbi digitalizacije: kustos, restaurator, informatičar, dokumentarist, ...
- MGK nema restauratora, 2019.-2023. godine zaposlen informatičar
- nepostojeći voljni moment
- **VAŠ ENTUZIJAZAM NIJE I ENTUZIJAZAM DRUGIH!!!**

- digitalizacija: vanjska usluga
- **Tko su dobri pružatelji usluga digitalizacije i kako ih prepoznati?**
- **Trebaju li imati licencu MKiMRH?**
- **Tko evaluira slikovne datoteke za korištenje, distribuciju i pretpregled?!**
- ***Formati za prikaz, formati za trajnu pohranu i formati metapodataka* (str. 25) !!!**
- ***Osiguranje zaštite autorskog i srodnog prava* (str. 14)**
- ***Digitalizacija građe zaštićene autorskim i srodnim pravima* (str. 55) !!!**
- dodavanje rubrika u programe za inventarizaciju – reproduksijska prava, pripadnost (nacionalnoj kulturi), dodaj metapodatak (vezano uz identifikacijsku fotografiju predmeta)

- obveza: javno dostupna digitalizirana muzejska građa
- izrada tipiziranog online kataloga
- nepreglednost web stranice MGK – online katalog teško dostupan
- nepoznata statistika pregleda online kataloga – **pitanje**
opravdanosti digitalizacije
- upitna svrhovitost i održivost online kataloga MGK ako se građa objavljuje i na

- neriješeno **pitanje pohrane i upravljanja digitaliziranim muzejskom građom**
- upitna održivost: **nepostojanje tehničkih i kadrovskih kapaciteta**
- velika količina digitalizirane građe: potrebna obrada, provjera kvalitete, opis surogata metapodacima – **TKO???**
- Definiranje **digitalne zbirke**: „Multimedijske zbirke mogu se graditi i povezivanjem digitalizirane i izvorno digitalne građe.” (str. 10)
- **KUSTOS VULGARIS?!**
- **DOKUMENTARIST?!**
- **INFORMATIČAR?!**
- **KUSTOS DIGITALNIH ZBIRKI?!**

- **Digitalizacija na zahtjev** (str. 11)
- „Ako se uspostavi zadovoljavajuća infrastruktura i primjerene kompetencije, svaka bi ustanova trebala biti u mogućnosti ispuniti zahtjev za digitalizacijom građe.” (str. 9)
- čl. 34, st. 1 Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti te načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju (NN 21/2023): „Muzejska građa i dokumentacija daje se u pravilu na uvid u digitalnom obliku.”
- „Ako ne postoje digitalni zapisi, **muzej je dužan** na zahtjev i trošak korisnika, a uz prethodno odobrenje ravnatelja, (...), **organizirati snimanje** izvorne građe i dokumentacije.”
- odobrenje **najkasnije u roku od 10 dana** od podnošenja zahtjeva (čl. 32, st. 6)

UMJESTO ZAKLJUČKA

MGK 2017.

- nepripremljenost i nedovoljno znanje o opsežnosti i zahtjevnosti procesa digitalizacije muzejske građe
- nedostatak podrške unutar institucije
- nepostojanje praktične podrške muzejskog sektora

MGK 2025.

- MGK bez restauratora i informatičara
- upitni kadrovski, tehnički i financijski kapaciteti ustanove za pripremu muzejske građe za digitalizaciju, obradu, migraciju i očuvanje digitalizirane muzejske građe
- velika količina digitalizirane muzejske građe čeka obradu i objavu → Povijesni odjel ne prijavljuje za financiranje nove projekte digitalizacije
- priključenje e-Kulturi – određena osoba za dostavu podataka (dokumentarist)
- zakonska obveza donošenja i objave petogodišnjeg plana digitalizacije muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 36/2024) – mogućnost sustavnog, smislenog i timskog rada na digitalizaciji

Hvala na pažnji!